

Mandag den 14. november 2016 kl. 19-21.30

Festsalen, DPU, Tuborgvej 164, 2400 København N

Er demokratiet politisk, kulturelt og pædagogisk neutralt?

Om medborgerskab i spændingsfeltet mellem politisk deltagelse, rettigheder og nationalitet i lyset af nye sociokulturelle forskelle og ændringer i statslig velfærds-, og værdi- og sikkerhedspolitik

- Hvorfor taler politikere og journalister ikke længere om borgerne, men om danskerne, når de taler om os – er vi de samme som før?
- Er liberal tolerance blevet afløst af liberal intolerance?
- Er de liberale frihedsrettigheder absolutte – eller skal de bruges med mådehold og sociologisk takt?
- Hvad er sammenhængskraft i et multikulturelt liberalt demokrati?
- Hvad har velfærds-, værdi- og sikkerhedspolitik med pædagogik at gøre?
- Skal politikerne kontrollere, at demokratisk dannelse præger (fri)skolernes undervisning og dagligliv?
- Hvordan ser en farveblind didaktik ud?

Bl.a. disse spørgsmål bliver stillet til debat, når tre forskere fra Århus Universitet ud fra forskellige udgangspunkter giver deres personlige bud på aftenens tema og besvarer udfordringer fra hinanden og fra salen under aftenens diskussion af medborgerskabets politiske, kulturelle og pædagogiske problemstillinger.

Panel:

Lektor Tore Vincents Olsen, Statskundskab, Århus Universitet

Lektor Jørn Bjerre, DPU, Århus Universitet

Lektor em. Hans Dorf, DPU, Århus Universitet (ordstyrer)

Arrangementet er åbent for alle, der er interesserede i at deltage. Det er gratis for medlemmer, ikke-medlemmer betaler 30 kr. Drikkevarer kan købes.

Tilmelding inden den 9/11 foregår således:

- medlemmer: skriv sms til 42800525
- ikke-medlemmer: ved betaling af 30 kr. via mobilpay 42800525

Uddybende præsentation af panelforedragets temaer:

Tore Vincents Olsen: I vestlig politik ser vi en drejning mod en liberal intolerance vendt mod kulturelle og religiøse forskelle, der opfattes som en trussel mod det liberale samfunds grundlæggende principper og sammenhængskraft. Politikere understreger i stigende grad, at indvandringsbaserede minoriteter bør tillære sig liberal-demokratiske værdier som en forudsætning for at blive anerkendt som fuldgyldige medlemmer af samfundet, og at de bør bestræbe sig på at blive liberale selvrefleksive og selvforsørgende individer og borgere. Den liberale intolerance repræsenterer et opgør med multikulturalismen, forstået som et sæt af doktriner, men er også en drejning væk fra en tidligere rettighedsbaseret liberalisme. Den minder på nogle måder om nationalisme, men adskiller sig også herfra på en række vigtige punkter. Oplægget introducerer begrebet liberal intolerance, og diskuterer dets udbredelse i europæisk uddannelsesdebat.

Jørn Bjerre: Spørgsmålet om, hvorvidt de demokratiske værdier er kulturblinde fællesnævner, eller demokratiet snarere udgør sit eget kulturelle og pædagogiske udgangspunkt er blevet relevant via debatten om skolens rolle i et multikulturelt samfund. Debatten er dog langt fra ny. Sociologer og filosoffer som Max Weber, Emile Durkheim og Karl Popper har på forskellig vis været optaget af lignende spørgsmål. Med udgangspunkt i de nævnte tænkere tager oplægget fat på det, Durkheim beskrev som den moderne menneskekult, og Popper beskrev som det åbne samfund. I oplægget vil det blive undersøgt, hvilke værdier, der knytter sig til demokrati, hvilke idealer der ligger til grund for det åbne samfund, samt hvad dette betyder for aktuel pædagogik. Hvad er relationen mellem kritik, demokrati, medborgerskab og menneskerettigheder og den pædagogiske virkelighed?

Hans Dorf: Hvis medborgerskabsforståelser og medborgerskabsdyder ikke er sociokulturelt neutrale, bliver spørgsmålet om sociokulturelle uligheder i udgangspunkter afgørende for pædagogik og -didaktik. *Pædagogisk* som et spørgsmål om minoriteters rettigheder og pligter i forhold til majoritetssamfundet (et begreb der i sig selv er problematisk) eller til formodede universalistiske normer og værdier. *Didaktisk* både som et spørgsmål om kommunikations- og interaktionsformer og som et spørgsmål om fagligt indhold og faglig kvalificering af indhold, for så vidt som begge dele er relateret til social mobilitet og til erhvervelse af kompetencer til og normer for samfundsmæssigt engagement. Og *pædagogisk sociologisk* bliver udviklingen i velfærds-, værdi- og sikkerhedspolitik en væsentlig før-didaktisk variabel.

Tore Vincents Olsen: Pluraliseringen af samfundet betyder, at samfundets institutioner skal kunne håndtere kulturelle og religiøse forskelle og konflikter. En del af dette er, at man er i stand til at komme hinanden i møde og indgå kompromisser. Samtidig er kompromis'er på politik-implementeringsniveauet, fx i folkeskolen, problematisk. For det første er det politisk kontroversielt. Det så vi med balladen omkring Holbergskolen i februar 2010, hvor forældremøder udelukkende for mødre vakte stor furor, og senest med Hovedstadens Svømmeclubs særlige kønsopdelte svømmeundervisningstilbud rettet mod indvandrepiger og -kvinder. Begge dele blev set som et knæfald for middelalderlige muslimske kønsnormer og som et seriøst brud med det danske liberale syn på ligestilling. For det andet kan kompromisser med officielle danske værdier være i strid med demokratiet. Hvis lovgiverne på Christiansborg har ret til at bestemme, hvilke værdier skolesektoren skal basere sig på og dermed indprente i danske skoleelever, i hvilket omfang kan enkelte skoler da tillade sig at gå på kompromis med disse værdier i deres hverdag? Oplægget introducerer til de seneste politisk-teoretiske diskussioner om værdi-kompromisser og reflekterer over, på hvilken måde kompromis kan være legitimt i skolens håndtering af kulturel og religiøs diversitet blandt elever og forældre.